

het Indische Leger verbonden te zijn geweest (waarvan nog geen anderhalf jaar aan het gemobiliseerde Nederlandsche), sedert kort het kleed van den gepensioneerde aangetrokken. Maar nog is de kans niet geheel voorbij, dat ik voor mijn geboorte- grond, zij het dan ook in een hoogst bescheiden werkkring, in oorlogstijd, nuttig zou kunnen zijn en voor dat geval zou ik toch gaarne weten, of ook ik al dan niet mijn onderscheidingsvermogen zoo geheel en al heb verloren als collega KUIPER van collega SALM wil doen gelooven. En indien dat zoo mocht zijn, verzoek ik collega KUIPER beleeft een voormalig cavaleriepaard, dat op het hooren van de bekende trompetklanken nog eens is komen aansukkelen, de zweep niet te sparen, die het zal hebben verdiend, als het de oude commando's blijkt te hebben vergeten of... nooit te hebben begrepen.

's Gravenhage,
22 Januari 1917.

Dr. S. MONNIKENDAM,
gepens. off. v. gezondheid O. I. L.

DE AREA CELSI ALS VERSCHIJNSEL VAN LATENTE TETANIE.

Collega J. C. KOCH maakt bezwaar tegen mijn opvatting, dat in de beide door mij beschreven gevallen de haaruitval een gevolg is van latente tetanie. Hij meent, dat er verwarring zou kunnen plaats hebben met de ontaardingsreactie van ERB, doch hiervan kan geen sprake zijn; bij de ontaardingsreactie treedt een quantitative vermindering der gevoeligheid voor den galvanischen en den faradischen stroom op, met bijkomstige kwalitatieve veranderingen in de eigenaardigheden van de samentrekking. Hiervan is echter bij tetanie geen sprake, zooals ik duidelijk gezegd heb: het type der samentrekking is volkomen normaal en bij tetanie vinden wij een verhoogde gevoeligheid voor den galvanischen stroom. Wat ik beschreven heb, kan dus met de ontaardingsreactie niets te maken hebben.

Wat nu de electriche prikkelingsverschijnselen bij tetanie betreft, is het meest karakteristiek en dan ook het standvastigst de verhoogde gevoeligheid voor den galvanischen stroom en deze was bij mijn beide patiënten aanwezig, zooals ik trouwens duidelijk heb medegedeeld.

De verdere bijzonderheden zijn geenszins standvastig. KOCH zegt, dat nergens beschreven staat, dat bij tetanie de An. S. C. > K.S.C. zou zijn. Doch zoowel PHEPS als FALTA vestigen de aandacht er op, dat van groot belang is het optreden van An. S. C. bij zeer lagen geringen prikkel. PHEPS zegt bijv., dat, ook bij schijnbaar normale waarde der K.S.C. een zeer vroegtijdig optreden der An. S. C. pleit voor het bestaan eener electriche overgevoeligheid. En bij een door mij waargenomen geval van manifeste tetanie (met het volledige symptomcomplex) was bij dezelfde, zeer lage minimaal-waarde de An. S. C. > K.S.C.. Dat KOCH dit nergens beschreven vond, mag toch niet als een reden gelden, dat het onjuist zou zijn. Overigens geef ik toe, dat mijn mededeelingen in sommige opzichten vollediger hadden kunnen zijn en dat ik in het bijzonder had kunnen wijzen op het naar beneden gaan der An. O.C., welke bijzonderheid ook in beide gevallen aanwezig was. De gevonden waarden heb ik niet medegedeeld, om niet in te groote uitvoerigheid te vervallen; trouwens, wanneer men verschillende onderzoekers raadpleegt, ziet men nog vrij groote schommelingen in de gevonden minimaal-waarden. De hoofdzaak is, dat de gevoeligheid voor den galvanischen stroom duidelijk verhoogd is en dat verschijnsel was in mijn beide gevallen aanwezig (in een uitvoeriger mededeeling hoop ik later wel cijfers te geven), zoodat aan de diagnose „latente tetanie” niet te twijfelen valt.

's-Gravenhage, 22 Januari 1917.

G. C. BOLTEN.

SLECHTE BEZOLDIGING EN SLECHTE KAMERAADSCHAP.

I.

Het personeel der Rijkspostspaarbank bestaat uit ongeveer 450 personen en daarvan behooren ongeveer 400 op het oogenblik tot de contrôle van den arts, niet 500. De heer PINKHOF wil uit „business”-oogpunt het salaris van den controleerenden ge-